

Motion av Lars Dahlberg m fl om respekten för internationell rätt

Januari 2009 avslutas upphandlingen av ny operatör av tunnelbanan. Det har varit en av Europas största upphandlingar. När denna motion skrivs är det ännu inte beslutat om vilket anbud som vinner upphandlingen. Oavsett utfall kan dock konstateras att åtminstone ett av de företag som lagt anbud i upphandlingen uppenbart och flagrant bryter mot internationell rätt via ett dotterbolag. Vi socialdemokrater anser att ett sådant agerande borde utesluta ett företag från fortsatt delaktighet i upphandlingsprocessen.

Vikten av att vara tydlig även i frågor som har anknytning till mänskliga rättigheter och internationell rätt aktualiserades av SL:s styrelse så sent som den 8 september 2008, då styrelsen beslutade att stödja FN-initiativet Global Compact.

Tunnelbaneupphandlingen har visat att de företag som är intresserade av att bedriva verksamhet i Stockholm i allra högsta grad är internationella. Det är stora företag och koncerner som visat intresse och dessa har verksamhet över hela världen. Att bara ställa krav på att deltagande företag ska följa de lagar och förordningar som gäller i Sverige är inte tillräckligt. Vi får inte hantera skattebetalarnas pengar så oaktsamt att de riskerar bidra till kränkningar av folkrätten.

Vi socialdemokrater anser att ett minimikrav för att kvalificera sig till en upphandling i Stockholms läns landsting måste vara att man respekterar nationell och internationell lag.

Frågan om etiska krav vid offentlig upphandling har diskuterats flitigt. Många marknadsliberaler menar att några andra krav än de som är strikt kopplade till utförande och ersättning inte får ställas. Pengar tillåts gå före moral. Allt fler ifrågasätter dock ett sådant synsätt. Att skattepengar indirekt bidrar till barnarbete, miljöförstöring eller kränkningar av folkrätten är i det allmänna rättsmedvetandet helt förkastligt.

Flera juridiska experter menar att Lagen om offentlig upphandling (LOU) ger möjlighet att juridiskt ställa etiska krav vid upphandling (se t.ex. *Etiska krav med fokus på internationell rätt i offentlig upphandling*, Riksdagens utredningstjänst, Dnr 2006:317). Framförallt framhålls att krav på att man följer de uppförandekoder som rekommenderas i redan nämnda FN:s Global Compact-program mycket väl skulle kunna vara förenligt med LOU. Ju mer internationellt accepterade kraven är desto troligare är att de accepteras som förenliga med LOU.

Med anledning av ovanstående föreslår vi landstingsfullmäktige besluta

att uppdra till landstingsstyrelsen att utreda hur respekt för internationell rätt kan infogas i SLLs koncernövergripande upphandlingspolicy med utgångspunkt bl.a. i FN:s Global Compact-program.

Stockholm den 5 februari 2009

Lars Dahlberg

Anna Kettner

Staffan Holmberg

Göran Wrene